

Troms fylkeskommune
Strandveien 13
9007 Tromsø

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuenn
0301 OSLO

**HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNADER OM UTBYGGING AV FEM SMÅKRAFTVERK I
BARDU**

Norges vassdrags- og energidirektorat
Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Vår ref.:

15/1813-6

Løpenr.:

3387/16

Saksbehandler:

Toril Skoglund

Tlf. dir.innvalg:

77 78 81 79

Arkiv:

KULVERN

Deres ref.:**Dato:**

26.01.2016

HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNADER OM TILLATELSE TIL UTBYGGING AV FEM SMÅKRAFTVERK I BARDU KOMMUNE I TROMS

Det vises til oversendelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat datert 27.10.2015 angående søknader fra flere søkere om tillatelse til å bygge fem småkraftverk i Bardu kommune. Fylkeskulturetatens anliggende i denne type saker knytter seg til kulturminner, kulturmiljø, friluftsliv og landskapsinteresser.

Tverrelva kraftverk

Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden. Ut fra lokalitetsnavnet «Kvennhushølet» kan det imidlertid synes som om at det har vært ei mølle plassert i elva uten at dette er nærmere omtalt i søknaden. Det bes om at eventuelle spor etter mølla ikke skades som følge av ei eventuell utbygging.

Tverrelva kraftverk er lokalisert til område Bardujord-Tverrelvdalen på www.naturbase.no, og har fått verdi B – viktig friluftslivsområde i friluftslivskartleggingen. Tverrelvdalen brukes i forbindelse med jakt og fotturer, og er utgangspunkt for turer innover dalen mot Grønnhaugskardet, Påvemoen eller Altevassområdet, eller oppover mot Blåbergenden. Området brukes mest om sommeren. Veien opp til brua brukes også av barn til ridning.

Utbyggingen får direkte konsekvenser for friluftslivsaktivitetene ved at landskapsverdiene reduseres og det visuelle inntrykket av inngrepene reduserer naturopplevelsene. Den nedgravde rørgata vil komme i konflikt med stien innover dalen og forringe opplevelsen av et lett tilgjengelig og urørt område.

Konsesjonssøknader omtaler i liten grad tap av inngrepsfrie naturområder (INON). Etter våre beregninger vil 13 km² villmarkspregede naturområder gå tapt ved ei eventuell realisering av prosjektet, et tap som vurderes som betydelig.

Grunnet forringelse av viktige verdier for friluftsliv og stort INON-tap, fraråder fylkeskulturetaten at det gis konsesjon for kraftutbygging i Tverrelva.

Besøksadresse

Strandveien 13

Postadresse

Postboks 6600, 9296 TROMSØ

Telefon

77 78 80 00

Epost mottak

postmottak@tromsfylke.no

Telefaks

77 78 80 01

Bankgiro

4700 04 00064

Internettadresse

www.tromsfylke.no

Org.nr.

NO 864 870 732

Skoelva kraftverk

Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Skoelva ligger i et område som er klassifisert som et svært viktig friluftslivsområde (kategori A) jf www.naturbase.no. Brukerne av området kommer både fra Målselv og Bardu. I søknaden er friluftslivsverdien vurdert til middels, noe som anses som for lavt. Området er attraktivt både sommer og vinter, og har god adkomst med opparbeide parkeringsplasser. Turstier er ryddet og merket langs elva og til gamle setertufter. Turene i området er klassifisert som lette i Turkart Indre Troms. Det er tilrettelagt rasteplasser med bord og benker. Det tråkkes skiløyper fra Bjørnsmo om vinteren. Grunneiere i Skoelvdalen hevder at det er fisk i mange av kulpene i hele vassdraget, inklusive kulpene mellom inntaksdam og kraftverk, og at fisket i elva i de senere år har økt og ikke minket.

Rørgaten på østsiden av elva, vil bli godt synlig fra deler av turstien. I tillegg til redusert vannstand vil rørgata redusere friluftslivsopplevelsene i området betydelig. Lyden fra elva vil savnes, og områdets verdi som svært viktig friluftslivsområde vil reduseres. Elva er sentral for naturopplevelsene og rekreasjonen i Skoelvdalen.

Fylkeskulturetaten fraråder at det gis konsesjon for kraftutbygging i Skoelva, da viktige verdier for friluftsliv og landskap forringes.

Skinskardelva kraftverk

Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Skinskardelva ligger i det som på www.naturbase.no sin friluftslivskartlegging kalles for Strømsmomarka. Inntaket ligger på 500 moh i overgangsområdet mellom glissen fjellskog og åpent fjellterreng. Den idylliske elva har stryk og utstikkende bergknauser, i fossesprøytonen vokser sildrearter som står på rødlisten. I friluftslivskartleggingen er området klassifisert som et utfartsområde med verdi B, viktig friluftslivsområde. Området brukes til tradisjonelt friluftsliv som turgåing, bærplukking og jakt (storvilt og småvilt) og til jaktprøver for fuglehund. Det brukes mest vår, sommer og høst, men området har stort potensial for helårs friluftslivsaktiviteter.

Graving av rørgaten på 2,6 km vil lage tydelige sår i landskapet, og i fjellterrenget tar det lang tid før skadene rettes opp. Området har store opplevelseskvaliteter og oppleves som urørt, ytterligere inngrep i vassdragsnaturen her vil redusere opplevelsesverdien betydelig. Inngrepsfrie naturområder (INON) med villmarkspreget vil gå tapt, i tillegg til at området vil bli forringet.

Ei utbygging av Skinskardelva kraftverk vil medføre betydelige inngrep i høyfjellsområder (over skoggrensa) som vil kunne være synlige på svært store avstander. Ut fra våre INON-beregninger vil villmarkspregede naturområder reduseres med 22 km², noe som vurderes som betydelig. Kryssing av Koppaskardelva vurderes også som et betydelig naturinngrep som trolig vil sette varige spor i et landskap som oppleves som urørt.

Fylkeskulturetaten vil på bakgrunn av stort INON-tap og at viktige verdier for friluftsliv og landskap forringes fraråde at det gis konsesjon for kraftutbygging i Skinskardelva.

Salvasskardelva kraftverk

Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden.

Salvasskardelva ligger i et område som er klassifisert til et svært viktig friluftslivsområde (kategori A) jf www.naturbase.no. Elva ligger i et høyfjellsområde, i nærmiljøområdet til hyttelandsbyen ved Altevatnet og berører Nordkalottruta mellom turistforeningshyttene Altevasshytta og Lappjordhytta (DNT). For hyttebeboerne i området er dette et mye brukt dagstuområde, og med sin nærhet til parkeringsplass er det også fint å ta med seg barn hit. Nordkalottruta slynger seg langs elva, og selv om en ikke ser elva hele tiden fra stien, høres den, og det er lav terskel å gå til kanten for å oppleve gjelene. Det er fine rasteplasser ved elva. Terrenget er lettgått og åpent. Salvasskardet kan benyttes som innfallsport til Rohkunborri nasjonalpark, lengre inn i området.

Å etablere et inntak på kote 634 vil føre til at ca 2 km ny vei bygges på eksisterende tursti og ny inntaksdam etableres ved stien. I tillegg vil vannstandens reduksjon føre til stor forringelse av opplevelsene langs elva og på større avstander, ved redusert fossebulder i gjelene og tørrelagte områder ved tørke. Å gå på anleggsvei reduserer opplevelsesverdien betydelig sammenliknet med å gå på sti. I kontrast til områdene ved Altevatnet som er sterkt påvirket av kraftutbygging, oppleves Skakterdalselva som uberørt. I et storslått landskap som her vil opplevelsestapet bli stort.

Elva renner gjennom en vid og åpen dal over skoggrensa og inngrep knyttet til kraftutbygging vil kunne være synlig på svært store avstander. Ved realisering av Salvasskardelva kraftverk vil INON-tap av villmarkspregede områder komme på 12 km². Av dette bortfallet vil 1,6 km² ramme Rohkunborri nasjonalpark. Opplevelseskvaliteten vil klart reduseres for denne innfallsporten til nasjonalparken.

Fylkeskulturetaten vil på bakgrunn av store INON-tap og at viktige verdier for friluftsliv og landskap går tapt, på det sterkeste fraråde at det gis konsesjon for kraftutbygging i Salvasskardelva.

Liveltskardelva

Fylkeskulturetaten kjenner ikke til at det skal finnes legalfredete kulturminner innenfor vårt ansvarsfelt som kommer i konflikt med ei eventuell utbygging slik den beskrives i konsesjonssøknaden. Ut fra søknaden ser det ut til at det tidligere både har vært kraftverk, oppgangssag og sirkelsag som har gjort nytte av vannfallet. Vi ber om at eventuelle spor fra disse tidligere aktivitetene ikke skades som følge av ei eventuell utbygging.

Liveltskardelva ligger innenfor Setermoen skyte- og øvingsfelt, og av den grunn er ikke området åpent for fri ferdsel. Området er ikke registrert som friluftslivsområde i kartleggingen. I forhold til dagens friluftslivsinteresser og kulturminner er en utbygging av Liveltskardelva av mindre betydning.

Med vennlig hilsen

Ellen Østgård
fylkeskultursjef

Vibeke Skinstad
avd.leder folkehelse, idrett
friluftsliv